ଶ୍ରୀମତୀ ଶାନ୍ତି ବାଇ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଦିନକର ବାଲକ୍ରିଷ୍ଣ ବୈଦ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ମାର୍ଚ୍ଚ 2,1994

[ଏସ୍. ମୋହନ ଏବଂ ଏମ୍.କେ. ମୁଖାର୍ଜୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ପ୍ରଜାସ୍ୱତ୍ୱ ଆଇନ :

ବମ୍ବେ ଭଡ଼ା, ହୋଟେଲ ଏବଂ ସାମୟିକ ଆବାସ ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947—ଧାରା 14 ଏବଂ 15—ଦର୍ଶାଯାଇଛି, ଉପ-ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ସୁରକ୍ଷା—ସୁରକ୍ଷା କେବଳ ବିଧି ସମ୍ମତ ଉପ-ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ—ଉପ-ପଟ୍ଟାଧାରୀ ଆଉ ଉପ-ପଟ୍ଟା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବେ ନାହିଁ—ସମ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ, 1882—ଧାରା 108(j)

ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି, 11,000 ବର୍ଗ ଫୁଟର ଜମି ଯାହାର ମାଲିକ ଜଣେ ଟି ଥିଲେ, 1947ରେ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଡି କୁ ବନ୍ଧକ ରଖାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ 1948ରେ ଏସ୍ ସପକ୍ଷରେ ଟି ଦ୍ୱାରା ପଟ୍ଟା କରାଯାଇଥିଲା । ପଟ୍ଟା ଦଲିଲ ଅଧୀନରେ ଆବାସ ଏବଂ ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କୁ ଉପ-ପଟ୍ଟା ପାଇଁ ଅଧିକୃତ କରାଯାଇଥିଲା । ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ ଉପରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ନିଷେଧ ନଥିଲା । 1949 ମସିହାରେ ମୂଳ ପଟ୍ଟାଧାରୀ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ଏବଂ 3ଙ୍କୁ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉପ-ପଟ୍ଟା ଦେଇଥିଲେ ଯେଉଁମାନେ ଉପ-ଭଡ଼ାରେ ନେଇଥିବା ଜମିର କିଛି ଅଂଶରେ ଚଉଦଟି ଦୋକାନ ନିର୍ମାଣ କରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଭଡ଼ା ଦେଇଥିଲେ, ଯେଉଁମାନେ ପୁନଶ୍ଚ ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥ ଅନ୍ୟ ଲୋକଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ଏବଂ 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 4000 ବର୍ଗଫୁଟ୍ ପରିମିତ ସ୍ଥାନ ଏସ୍ ବି କୁ ଉପ-ଭଡ଼ାରେ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା SBକୁ ମଧ୍ୟ ସାତଟି ଦୋକାନ ବିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା । 6.12.1952 ତାରିଖରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ଏବଂ 3 ଉକ୍ତ ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଥିବା ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର, ସ୍ୱତ୍ୱ ଓ ସ୍ୱାର୍ଥ, ପ୍ରତିବାଦୀ 6,7 ଏବଂ 8ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ ।

1952 ମସିହାରେ ବନ୍ଧକ ଗ୍ରହୀତା ଡି ବନ୍ଧକ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ, ଯାହା ଡିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା । ବନ୍ଧକ ଗ୍ରହୀତା ନିଜେ ନିଲାମୀରେ ମକଦ୍ଦମା ଜମିଟି କିଣିଥିଲେ । ବିକ୍ରୟ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ଦଖଲ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଇତି ମଧ୍ୟରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନାଜିରଙ୍କୁ ଅଭିଭାବକ ଅଧିକରଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଅଭିଭାବକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ବନ୍ଧକ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ପାଗଳ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ମୂଳ ପଟ୍ଟାଧାରୀ ଠାରୁ ଭଡ଼ା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ଦାବି ପୂରଣ ନହେବାରୁ ନାଜିର, ଦଖଲ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ଏବଂ ବକେୟା ଭଡ଼ା ପାଇଁ ଏକ ମାମଲା (ଦୌରା ମାମଲା ସଂଖ୍ୟା 1142/1965) ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଉପ-ଭଡ଼ା ଦେବାର ଏକ କାରଣ ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମକଦ୍ଦମାର ରାୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଡିକ୍ରିକୁ ଅପିଲରେ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇଥିଲା । ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 227 ଅନୁଯାୟୀ ବନ୍ଧକଦାତା-କ୍ରେତା ଡି ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ମୂଳ ଉପ-ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକ, ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ବମ୍ବେ ରୋଡ଼, ହୋଟେଲ ଏବଂ ସାମୟିକ ଆବାସ ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947ର ସୁରକ୍ଷା ଦାବି କରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିଥିଲେ ।

ଅପିଲକୁ ଖାରଜ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି: 1. ଅପିଲକାରୀମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ଅଟନ୍ତି, ସେମାନେ ନିଜକୁ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ସୁରକ୍ଷା ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ମୂଳ ପଟ୍ଟାଧାରୀ ଏବଂ ଉପ-ପଟ୍ଟାଧାରୀମାନେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ନାହାନ୍ତି । ଏହା ଭଲ ଭାବରେ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଯେ, ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଯେ ଜଣେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଅଧିକ ଉପ-ଭଡ଼ା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

ଜୟ ସିଂହ ମୋରାରଜୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମେସର୍ସ ସୋୱାନୀ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1973] 2 SCR 603, ଆବେଦନ କରିଥିଲେ ।

2. ବମ୍ବେ ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15ର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଏହି ଧାରାର ବାହାରେ ଯୋଗାଯୋଗ କରିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯାଇଛି, ଏହା କେବଳ ଜଣେ ବିଧି ସମ୍ମତ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଯିଏ ସୁରକ୍ଷା ଦାବି କରିପାରିବେ ।

ଯଦି ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେମାନେ ମୂଳ ଭଡ଼ାଦାତାଙ୍କର ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ନୁହଁନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ଧାରାଗୁଡିକ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ।

3. ଧାରା 14 ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଧାରା 14ର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ, ଏକ ବିଧି ସମ୍ମତ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏଠାରେ ସେମିତି ନୁହେଁ । ଅଧିଭୋଗକାରୀମାନେ 1959 କିମ୍ବା 1973 ପୂର୍ବରୁ (ଧାରା 14 ଏବଂ 15ର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବର୍ଷ) ପୂର୍ବରୁ ଆଇନସିଦ୍ଧ ଭାବେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ନଥିଲେ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2006/1981 ।

ଏସ୍.ସି. ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 242/1973ରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 15.7.80 ତାରିଖର ବିଚାର ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୟୁ.ଆର୍. ଲଳିତ, ଭି.ଏନ୍. ଗଣପୁଲେ ଏବଂ ବି. ସାଙ୍ଗଲ୍ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 10-15 ପାଇଁ ଏସ୍.କେ. ଢୋଲକିଆ, ୟୁ. ଭଗତ ଏବଂ ଭି.ବି. ଯୋଶୀ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଭି.ଏ. ବୋବଡେ, ଭି.ଡି. ଖନ୍ନା, ଏ.ଏମ୍. ଖାନୱିଲକର, ପି.ଏଚ୍. ପାରେଖ ଏବଂ ଜେ.ଏସ୍. ୱାଡ୍ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ମୋହନ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏହି ଦେୱାନୀ ଅପିଲକୁ ଆଗେଇ ନେଉଥିବା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :

ଏହି ମକଦ୍ଦମା ସମ୍ପତ୍ତି ମୂଳତଃ ତ୍ରମ୍ବକ ହରି ଆୱାଟେଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିଲା । ସେ 28.4.1947 ତାରିଖରେ ସମଗ୍ର ସମ୍ପତ୍ତିର, ଯାହାର ପରିମାଣ 11,000 ବର୍ଗଫୁଟ୍ ଥିଲା, ତାହାକୁ ଦିନକର ଏସ୍. ବୈଦ୍ୟଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ 20,000 ଟଙ୍କାରେ ଏକ ସାଧାରଣ ବନ୍ଧକ କରିଥିଲେ । 7.7.1948 ରେ କିମ୍ବା ପାଖାପାଖି, ଆୱାଟେ ଶଙ୍କର ଗୋଦାଜୀ ଗୋରେଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ପଟ୍ଟା ଦଲିଲ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥିଲେ । ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତିନାମାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଥିଲା ବାସସ୍ଥାନ ଏବଂ ଦୋକାନ । ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତିନାମା ଅଧୀନରେ, ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କୁ ଉପ-ଭଡ଼ା ଦେବା ପାଇଁ କ୍ଷମତା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ଅବଧି 25 ବର୍ଷ ଥିଲା । 125 ଟଙ୍କା

ହାରରେ ମାସିକ ଦେୟ ଯୋଗ୍ୟ ବାର୍ଷିକ ଭଡ଼ା 1500 ଟଙ୍କା ଥିଲା । ଉକ୍ତ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ରରେ ଏହି ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ କୌଣସି ନିଷେଧ ନଥିଲା ।

17.2.1949 ତାରିଖରେ, ମୂଳ ଭଡ଼ାଟିଆ, ଶଙ୍କର ଗୋଦାଜୀ ଗୋରେ ସମଗ୍ର ଜମିକୁ ସୁଲୋଚନାବାଇ ଠାକୁର ଏବଂ କୃଷ୍ଣବାଇ ସାର୍ଦେ, ଯେଉଁମାନେ ମୂଳ ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ଏବଂ 3, ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ପଞ୍ଜୀକୃତ ଉପ-ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତି ସମ୍ପାଦନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଉପ-ଭଡ଼ା 99 ବର୍ଷ ଏବଂ 9 ମାସ ପାଇଁ ଥିଲା । ମାସିକ ଭଡ଼ା 50 ଟଙ୍କା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଥିବା ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ଏବଂ 3, ସେମାନଙ୍କୁ ଉପ-ଭଡ଼ାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜମିର କିଛି ଅଂଶ ଉପରେ ଚଉଦଟି ଦୋକାନ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ । ଏହି ଦୋକାନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନେକ ଲୋକଙ୍କୁ ଭଡ଼ା ଦେବାକୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେମାନେ ପୁଣି ସେମାନଙ୍କର ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । 7.11.1949 ତାରିଖରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3 ସର୍ଦ୍ଦାର ବିୱାଲକରଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ 67 ବର୍ଷ ପାଇଁ ମାସିକ 135 ଟଙ୍କା ଭଡ଼ାରେ 4,00 ବର୍ଗଫୁଟର ଏକ ଅଞ୍ଚଳ ଉପ-ଭଡ଼ାରେ ଦେଇଥିଲେ । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ଦିନ, ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ଏବଂ 3 ବିୱାଲକରଙ୍କୁ ଚଉଦଟି ଦୋକାନ ମଧ୍ୟରୁ ସାତଟି ବିକ୍ରି କରିଥିଲେ । 6.12.1952 ତାରିଖରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ଏବଂ 3 ଯଥାକ୍ରମେ ପ୍ରତିବାଦୀ 6,7 ଏବଂ 8, ବାୟାଜାବାଇ ଗଣପତ ଗୋରେ, ସୁନ୍ଦରବାଈ ବାବାସାହେବ ଗୋରେ ଏବଂ ଯଶୋଦାବାଇ ବାଲାସାହେବ ଗୋରେଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ମକଦ୍ଦମା ଜମି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଅଧିକାର, ସ୍ୱତ୍ୱ ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

1952 ମସିହାରେ, ବନ୍ଧକ ଗ୍ରହୀତା ଦିନକର ବାଳକୃଷ୍ଣ ବୈଦ୍ୟ ବନ୍ଧକ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ 1952ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 89/1952 ନାମରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ । ସେହି ମକଦ୍ଦମାରେ, ବନ୍ଧକଦାତା ଆୱାଟେ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1 ରୁ 4ଙ୍କୁ ପକ୍ଷ-ପ୍ରତିବାଦୀ କରାଯାଇଥିଲା । ସେହି ମକଦ୍ଦମା ଡିକ୍ରି ହୋଇଥିଲା । ନିଲାମୀର ଅନ୍ତିମ ଡିକ୍ରିକୁ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ସମୟରେ ବନ୍ଧକ ଗ୍ରହୀତା ରଖିଥିବା ଦିନକର ବାଳକୃଷ୍ଣ ବୈଦ୍ୟ ନିଜେ ପ୍ରାୟ 1.000 ବର୍ଗ ଫୁଟ ମାପର ମକଦ୍ଦମା ଜମି କିଣିବାକୁ ଆସିଥିଲେ । ଏହି ବିକ୍ରି 19.12.57 ତାରିଖରେ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲା । 2.3.1960ରେ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ଦଖଲ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ମକଦ୍ଦମାର ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ, ବନ୍ଧକ ଗ୍ରହୀତାଙ୍କୁ ପାଗଳ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନାଜିରଙ୍କୁ ଅଭିଭାବକ ଭାବରେ ନିଯୁକ୍ତ

କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅଭିଭାବକ ଅଧିକରଣ ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସମ୍ପତ୍ତି ଦଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଶଙ୍କର ଗୋଦାଜୀ ଗୋରେଙ୍କ ଠାରୁ ଭଡ଼ା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଦାବି ପାଳନ କରାଯାଇନଥିବାରୁ ଦଖଲ ଏବଂ ଭଡ଼ା ବକେୟା ପାଇଁ ନିରୀକ୍ଷକ ପୁନେରେ ଥିବା ଲଘୁବିବାଦ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିୟମିତ ଦେୱାନୀ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 1142/1965 ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଶଙ୍କର ଗୋଦାଜୀ ଗୋରେ ଦୋକାନ ପରିସରରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର, ସ୍ୱତ୍ୱ ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 19 ଏବଂ 20କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେହିପରି, 27.8.63 ରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 5 ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 21 ସପକ୍ଷରେ ଦୋକାନରେ ତାଙ୍କର ଅଧିକାର, ସ୍ୱତ୍ୱ ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, ଉପ-ଭଡ଼ାର ଆଉ ଏକ କାରଣ ମଧ୍ୟ ଯୋଡ଼ାଯାଇଥିଲା । ସେହି ମକଦ୍ଦମା 27.11.68ରେ ଫଏସଲା ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ, ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ 279, 354 ଏବଂ 265/1969କୁ ଏହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆଗତ କରାଯାଇଥିଲା । ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡ଼ିକ 279 ଏବଂ 354/1969କୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେତେବେଳେ କି ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 265/1969କୁ ଅଣ-ଅଭିଯୋଜନ ପାଇଁ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ, ପ୍ରଥମ ଉତ୍ତରଦାତା, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା 227 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଏହାକୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦୌରା ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 242/1973 ଭାବରେ ଗଣନା କରାଯାଇଥିଲା । 15.7.1980 ତାରିଖର ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଏହାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ୟୁ.ଆର. ଲଳିତ ବମ୍ବେ ଭଡ଼ା, ହୋଟେଲ ଏବଂ ସାମୟିକ ଆବାସ ଭଡ଼ା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଧିନିୟମ, 1947 (ଏହା ପରେ 'ଅଧିନିୟମ' ଭାବରେ ସୂଚିତ)ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡିକ ବିଷୟରେ ଆମକୁ ଅବଗତ କରାଇବା ପରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ଯେ, ଶଙ୍କର ଗୋଦାଜୀ ଗୋରେଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଥିବା ପଟ୍ଟା ଦଲିଲ ତାଙ୍କୁ ଉପ-ଭଡ଼ା ଦେବା ପାଇଁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ସକ୍ଷମ କରିଥିଲା । 7.7.1948 ତାରିଖର ପଟ୍ଟା ଦଲିଲ ଅନୁଯାୟୀ, ମୂଳ ମାଲିକ ଆୱାଟେ, ଭଡ଼ାଟିଆ ଶଙ୍କର ଗୋଦାଜୀ ଗୋରେଙ୍କୁ ସେଠାରେ ନିର୍ମାଣ କରିବା ଏବଂ ଉକ୍ତ ଗୃହ କିମ୍ବା ତାହାର କୌଣସି ଅଂଶକୁ କାହାକୁ ଭଡ଼ାରେ ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସେ ସେଥିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଆୟ ନେଇପାରିବେ । ତେଣୁ, ଉପ-ଭଡା ପାଇଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ସାମର୍ଥ୍ୟତା ଥିଲା ।

ଶ୍ରୀମତୀ ଶାନ୍ତି ବନାମ ଡ଼ି.ବି. ବୈଦ୍ୟ

ସମ୍ପତ୍ତି ହସ୍ତାନ୍ତର ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ, ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଉପ ଭଡା ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନାହିଁ । ଏଭଳି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ସେହି ଅଧିକାର କିମ୍ବା ସ୍ୱାର୍ଥ ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ସପକ୍ଷରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ । 17.2.1949 ତାରିଖର ପଟ୍ଟା-ଦଲିଲ ଦ୍ୱାରା ତାହା କରାଯାଇଥିଲା । ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆମାନେ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ କରି କିଛି ଅଂଶ ଭଡ଼ା ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ଯଦି ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆମାନେ 21.5.1959 ପୂର୍ବରୁ ଦଖଲରେ ରହିଥାନ୍ତେ, ତେବେ ସେମାନେ ବୈଧାନିକ ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥାନ୍ତେ, କାରଣ 1959 ପୂର୍ବରୁ ଯଦି ଉପ-ଭଡ଼ା ଦିଆଯାଇଥାଏ, ତେବେ ଘରମାଲିକ ଉଚ୍ଛେଦ କରିବାକୁ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିପାରି ନଥାନ୍ତେ । ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କୁ ବାରଣ କରୁଥିବା ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15 କେବଳ ସଂଶୋଧନ ଅଧିନିୟମ 49/1959 ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ମଧ୍ୟ ଚୁକ୍ତିର ବିପରୀତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅଧୀନରେ । ଏଠାରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିର ବିପରୀତ ମାମଲା ରହିଛି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ, *ସର୍ଦ୍ଦାର ଟୋଟାଲ ସିଂ ବନାମ ମେସର୍ସ ଗୋଲ୍ଡ ଫିଲ୍ଡ ଲେଦର ୱାର୍କସ୍, ବମ୍ବେ,* [1985] 2 SCR 563ରେ ବିବୃତ କରାଯାଇଥିବା ରାୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ହେବ । ଅଧିନିୟମର ଧାରା 13 (1)(e) ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ଉଚ୍ଛେଦ ସମ୍ଭବ ନଥିଲା, କାରଣ ଏହା ଏକ ଅବୈଧ ଉପ-ଭଡ଼ା ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା । ତେଣୁ 1959 ଅଧିନିୟମ ଏବଂ 1973 ଅଧିନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁରକ୍ଷା ରହିଛି ।

ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ ଅବୈଧ ଭାବେ ଉପ-ଭଡ଼ା ଦେଇଛନ୍ତି ବୋଲି ମନେ କରିବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଯଦି ଅଧିନିୟମ ଧାରା 14 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3 ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଅଟନ୍ତି, ତେବେ କୌଣସି ବିଶେଷ ଉପ-ଭଡ଼ା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କୌଣସି ଉଚ୍ଛେଦ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।

ଉତ୍ତରଦାତା ସଂଖ୍ୟା 24, 26 ଏବଂ 27 ପକ୍ଷରୁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଏସ୍.କେ. ଢୋଲକିଆ ଏହି ଯୁକ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରି କହିଛନ୍ତି ଯେ, ମୂଳ ଭଡ଼ାଦାତା ଏବଂ ଅଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିଗତ ସମ୍ବନ୍ଧ ରହିଛି । ମୂଳ ଭଡ଼ାଦାତାଙ୍କର ପୂର୍ବପୁରୁଷ, ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କୁ ଉପରିସ୍ଥ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ କ୍ଷମତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 1ଙ୍କ ନିଜ ସ୍ୱାର୍ଥ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିକାର ଥିଲା ଏବଂ ସେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3ଙ୍କୁ ନିର୍ମାଣ କରିବାର ଅଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ପରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ମାଣ ଆଇନସିଦ୍ଧ ଏବଂ ଏହା ମୂଳ ଭଡ଼ାଟିଆଙ୍କ ପାଇଁ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଟେ,

କାରଣ ସେ ଏହାର ବିପରୀତରେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କରି ନଥିଲେ । ଅଧିଭୋଗକାରୀମାନେ 1959 କିମ୍ବା 1973 ପୂର୍ବରୁ ଉପରିସ୍ଥ ଅଟ୍ଟାଳିକାର ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବେ ଆଇନସିଦ୍ଧ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ତେଣୁ ସେମାନେ ଆଇନର ଧାରା 14 ଏବଂ 15 ଅଧୀନରେ ଉପଲବ୍ଧ ସୁରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଅଟନ୍ତି । ନ୍ୟାୟ ନୀତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ମଧ୍ୟ, ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇବାକୁ ହକଦାର ଅଟନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଯେ, କିଛି ଅଧିଭୋଗକାରୀ ଦରଜୀ, ଲଣ୍ଡ୍ରୀ କର୍ମଚାରୀ ଇତ୍ୟାଦି ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଜୀବିକା ଏହି ପରିସର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଉଚ୍ଛେଦ ହେବା ଦ୍ୱାରା ବହୁତ ଅସୁବିଧା ହେବ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ଭି.ଏ. ବୋବ୍‌ଡେ ଉପସ୍ଥାପନ କରନ୍ତି ଯେ, ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ଯେ, ମୂଳ ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତି ତାରିଖ 7.7.1948 ଅନୁଯାୟୀ ଗୋରେଙ୍କୁ ନିର୍ମାଣ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ କେବେ ବି ନିର୍ମାଣ କରି ନଥିଲେ । ସେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ଉପ-ଭଡ଼ା ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ଏହି ଅଟ୍ଟାଳିକାଟି ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆମାନେ ତିଆରି କରିଥିଲେ । ନଷ୍ଟ ହୋଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମୂଳ ଭଡ଼ାଟିଆ ଏବଂ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରୁଥିବା ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଚୁକ୍ତିର କୌଣସି ଗୋପନୀୟତା ନଥିଲା । ପ୍ରତିବାଦୀ 2 ଏବଂ 3, 14ଟି ଦୋକାନ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 6,7 ଏବଂ 8 ସପକ୍ଷରେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଦଖଲକାରୀମାନେ କିପରି ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଅଧିକାର ଦାବି କରିପାରିବେ? *ଜୟ ସିଂହ ମୋରାରଜୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ମେସର୍ସ ସୋଭାନୀ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1973] 2 SCR 603 ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ ଆଉ କୌଣସି ଉପ-ଭଡ଼ା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଲାଗୁ ହେବ । *ତୋତା ସିଂହଙ୍କ* ମାମଲା (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ଉପରେ ରଖାଯାଇଥିବା ନିର୍ଭରଶୀଳତା ଠିକ ନୁହେଁ । ଯେକୌଣସି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଧାରା 14 ଏହା ପରିସର ମଧ୍ୟରେ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଗ୍ରହଣ କରେ ନାହିଁ ।

ଏହି ମାମଲାରେ ଆମ ବିଚାର ପାଇଁ ଉଠୁଥିବା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି, ଅଧିଭୋଗକାରୀମାନେ, ବର୍ତ୍ତମାନର ଅପିଲକାରୀମାନେ, ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3ଙ୍କର ନିଯୁକ୍ତିଗ୍ରାହୀ ଅଟନ୍ତି, ସେମାନେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ଆଇନର ସୁରକ୍ଷା ଦାବି କରିପାରିବେ କି ନାହିଁ ।

7.7.1948 ତାରିଖରେ ଆୱାଟେ ଏବଂ ଗୋରେଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ମୂଳ ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତିନାମାର ଖଣ୍ଡ 2ର ଉପ-ଖଣ୍ଡ (1) ଏବଂ (3)ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଭାବରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଛି :

"2(1) ମୁଁ ଉକ୍ତ ଜମିକୁ 7.7.1948 ତାରିଖ ଠାରୁ 25 ବର୍ଷ ପାଇଁ ଭଡ଼ା ନେଇଥିଲି ଏବଂ ଆଜି ମୋ ଦଖଲରେ ନେଇଅଛି ।

XXX XXX XXX

2(3) ଜମିଟି ଖାଲି ଅଛି ଏବଂ ମୁଁ ମୋ ଇଚ୍ଛା ଅନୁଯାୟୀ ସେଥିରେ ଅଟ୍ଟାଳିକା ନିର୍ମାଣ କରିବି ଏବଂ ମୁଁ ଉକ୍ତ ଅଟ୍ଟାଳିକା ବା ତାହାର କୌଣସି ଅଂଶକୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଭଡ଼ାରେ ଦେବି ଏବଂ ମୁଁ ସେଥିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଆୟ ନେବି ।

ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ, ଗୋରେ କୌଣସି ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରିନଥିଲେ । ତେବେ, ଉପରୋକ୍ତ ଖଣ୍ଡ 2 ଉପ-ଖଣ୍ଡ (3) ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ସେ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ, ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଉପ-ଭଡ଼ା ଅଧିକାର ଅଛି କାରଣ ସେ ଏହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରିପାରିବେ ଏବଂ ତାହାକୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ଭଡ଼ାରେ ଦେଇପାରିବେ । ଆମ ମତରେ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଅନୁମତିର ଅର୍ଥ ସମ୍ପତ୍ତିର ଉପଭୋଗର ଶୈଳୀ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବା ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ । ତାହା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଯେପରି ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି, ଗୋରେ କେବେ ନିର୍ମାଣ କରିନଥିଲେ । ସେ 17.2.1949 ତାରିଖର ଭଡ଼ା ଚୁକ୍ତିନାମା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3ଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ସମ୍ପତ୍ତି ଭଡ଼ାରେ ଦେଇଥିଲେ । ଖଣ୍ଡ 2 ଉପ-ଖଣ୍ଡ (d) ଅନୁଯାୟୀ, ଏହା ନିମ୍ନମତେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି :

"ଉକ୍ତ ଜମି ଖାଲି ରହିଛି । ଆମ୍ଭେମାନେ ଆମ ଇଚ୍ଛା ଅନୁଯାୟୀ ସେଥିରେ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ କରିବୁ ଏବଂ ଆମ୍ଭେମାନେ ଉକ୍ତ ଅଟ୍ଟାଳିକା କିମ୍ବା ତାହାର କୌଣସି ଅଂଶକୁ ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉପ-ଭଡ଼ାରେ ଦେବୁ ଏବଂ ଆମ୍ଭେମାନେ ସେଥିରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ଆୟ ଗ୍ରହଣ କରିବୁ । ଉକ୍ତ ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଅନୁମତି ଆମେ ଆଣିବୁ । ଯଦି ସେହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆପଣଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର କିମ୍ବା ସମ୍ମତି ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ, ତେବେ ଆପଣଙ୍କୁ ତାହା ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଏହି ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆମାନେ (ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3), ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 6,7 ଏବଂ 8 ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ, ଯେଉଁମାନେ ଅପିଲକାରୀ ଅଟନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲେ । ସେମାନେ କିପରି ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବରେ ସୁରକ୍ଷା ଦାବି କରିପାରିବେ?

ଏଠାରେ ଟିପ୍ପଣୀ ଯୋଗ୍ୟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ, ମୂଳ ଭଡ଼ାଟିଆ ଗୋରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ସଂଖ୍ୟା 2 ଏବଂ 3 ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆମାନେ ଆଉ ଆମ ସହିତ ନାହାଁନ୍ତି । ସେମାନେ ଅପିଲ ଦାଖଲ କରିନାହାନ୍ତି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, *ଜୟ ସିଂହ ମୋରାରଜୀ ଓ ଅନ୍ୟମାନେ ମାମଲା* (ପୂର୍ବୋକ୍ତ)ରେ କୁହାଯାଇଥିବା ନୀତି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ, ଯାହା ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଅଧିକ ଉପ-ଭଡ଼ା ସୃଷ୍ଟି କରିପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମେ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 15ର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ କୌଣସି ସୁଯୋଗ ଦେଖିବାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସମର୍ଥ ଅଛୁ । ପକ୍ଷମାନଙ୍କୁ ଏହି ଧାରାରୁ ଚୁକ୍ତି କରିବାର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଯାଇଛି । ତା' ସତ୍ତ୍ୱେ, କେବଳ ଜଣେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ହିଁ ସୁରକ୍ଷା ଦାବି କରିପାରିବ । ଯଦି ଆଇନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେମାନେ ମୂଳ ଭଡ଼ାଦାତାଙ୍କର ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ନୁହଁନ୍ତି, ତେବେ ଏହି ଧାରାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ପୁଣି ଧାରା 14ର ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ, ଏକ ବିଧି ସମ୍ମତ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏଠାରେ ସେମିତି ନୁହେଁ । ଅଧିଭୋଗକାରୀମାନେ 1959 କିମ୍ବା 1973 ପୂର୍ବରୁ ଆଇନସିଦ୍ଧ ଭାବେ ଉପ-ଭଡ଼ାଟିଆ ଭାବେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇ ଦଖଲରେ ନଥିଲେ । ତେଣୁ, ଆମେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ୟୁ.ଆର. ଲଳିତ ଏବଂ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଏସ୍.କେ. ଢୋଲକିଆ, ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଅଟୁ । ତେଣୁ, ସେହି ଧାରା ମଧ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ ।

ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବିଚାରଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ, ଦେୱାନୀ ଅପିଲକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା କିମ୍ବା ଏକ ଆପୋସ ବୁଝାମଣା କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପକ୍ଷମାନେ ତାହା କରିନାହାନ୍ତି । ତେଣୁ, ଆମେ ସେହି ଆଧାରରେ କୌଣସି ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ଅଟୁ । ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା । ତେବେ, ଖର୍ଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଆଦେଶ ରହିବ ନାହିଁ ।

ଆର୍.ଆର୍. ଅପିଲ ଖାରଜ ହେଲା ।

—— o ——

ଶ୍ରୀମତୀ ଶାନ୍ତି ବନାମ ଡ଼ି.ବି. ବୈଦ୍ୟ

ଅସ୍ୱୀକରଣ:

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ

ଯୋଗେଶ୍ୱର ହୋତା

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।